

2023-06-29
A2023/00983

Arbetsmarknadsdepartementet

Myndigheten för stöd till trossamfund
Box 140 38
167 14 Bromma

Uppdrag att genomföra insatser för att stärka trossamfunds säkerhet

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) i uppdrag att genomföra insatser för att stärka trossamfunds säkerhet och öka kunskapen om deras säkerhetssituation och utsatthet för olika former av rasism och hatbrott.

I uppdraget ingår att

- ta fram en rapport om olika trossamfunds säkerhetssituation
- genomföra kunskapshöjande insatser på regional nivå riktade till trossamfund, kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter

Arbetet ska genomföras på ett sådant sätt att relationerna mellan församlingar, organisationer, kommuner, länsstyrelser och andra berörda myndigheter stärks. SST ska när uppdraget genomförs bygga vidare på befintlig kunskap hos myndigheten och övriga aktörer.

I genomförandet av uppdraget ska SST vid behov samverka med Polismyndigheten för att inhämta, och underlätta spridning av, kunskap och erfarenheter på området, samt med länsstyrelser för att utifrån respektive länsstyrelses behov bidra med kunskap och stöd på området.

SST ska senast den 1 mars 2024 lämna en delredovisning av uppdraget och senast den 1 mars 2025 lämna en slutredovisning av uppdraget till

Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) med kopia till Forum för levande historia.

För uppdraget får SST under 2023 använda högst 800 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering för budgetåret 2023 uppförda anslaget 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m., anslagsposten 10 Nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2023.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2024 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Alla människor har rätt att kunna känna sig trygga när de utövar sin tro oavsett religion. Samtidigt påverkas församlingarnas säkerhetssituation ofta av olika former av rasism och hatbrott.

Arbetet för att skapa trygghet och säkerhet för olika trossamfund är prioriterat och en mängd insatser genomförs. Polismyndigheten har de senaste åren bland annat höjt ambitionsnivån i arbetet mot olika former av hatbrott och stärkt det säkerhetshöjande arbetet på lokal nivå. Andra centrala åtgärder är Statskontorets uppdrag att se över statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder till organisationer inom det civila samhället (Ku2022/01426) och den utredning som kartlägger svårigheterna för trossamfund att teckna försäkringar för sina lokaler i landet mot angrepp eller skadegörelse. Säkerhetsfrågor är även centrala i arbetet inom regeringens arbetsgrupp Samling för judiskt liv, som hade sitt första sammanträde den 13 juni 2023 och vars arbete ska pågå hela mandatperioden. Under år 2023 är temat för arbetsgruppens arbete säkerhet och trygghet.

Vidare har SST nyligen haft ett regeringsuppdrag om att öka kunskapen om säkerheten för moskéer och muslimska församlingar och om dessa aktörers utsatthet för islamofobi och hatbrott på lokal, regional och nationell nivå. SST:s uppdrag redovisades den 2 december 2022 (A2022/00342).


SST har inom ramen för uppdraget genomfört utbildningar av s.k. säkerhetsambassadörer, tagit fram en processledning, en säkerhetskarta och metoder för samverkan. Myndighetens utvärderingar visar bl.a. att arbetet bidragit till en större säkerhetsmedvetenhet i involverade församlingar och till faktiska förändringar som gör deltagare tryggare i sina församlingslokaler. SST konstaterar samtidigt att många församlingar som tillhör nyetablerade trossamfund fortfarande har ett lågt säkerhetsmedvetande. Många församlingar saknar bl.a. kunskap om ansvarsfördelningen mellan t.ex. församlingar, kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter. Dessa aktörer saknar enligt myndigheten ofta upparbetade kontakter och forum för dialog och samverkan som är av betydelse för respektive aktörs ansvarsområde. SST ser därför behov av fortsatta insatser för att stärka kontakter och samverkan mellan dessa aktörer och konstaterar att gemensamma utbildningar kan skapa goda förutsättningar för detta.

Länsstyrelserna ska enligt sin instruktion bevaka att risk- och beredskaps-hänsyn tas i samhällsplaneringen vilket bland annat innebär att de sammanställer regionala risk- och sårbarhetsanalyser och främjar samverkan på området. Av SST:s tidigare redovisningar (A2021/00538 och A2022/00342) framgår att ökad kunskap hos länsstyrelserna om utsattheten bland muslimska trossamfund, aktuella säkerhetsfrågor och om befintliga kontakter mellan kommuner, myndigheter och muslimska organisationer kan bidra till att sprida sådan kunskap vidare. Dessa arbetsformer behöver nu tillämpas för att öka skyddet för församlingar från olika trossamfund.

I redovisningen av uppdraget pekar SST även på att kunskapsläget över muslimska trossamfunds utsatthet för hat och hot samt deras förutsättningar för att kunna utöva sin verksamhet och religionsfrihet i dag är begränsat samtidigt som kunskapsluckorna berör samtliga trossamfund. Myndigheten ser även att det finns behov av ökad medvetenhet om säkerhetsfrågor hos de flesta trossamfund och att arbetet framgent därför bör rikta sig till alla trossamfund. De tidigare framtagna metoderna och materialen kan användas för alla församlingar, oavsett trosinriktning.

Regeringen beräknar att högst 1 180 000 kronor kommer att avsättas för uppdraget under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar



Johan Pehrson



Maria Engvall

Kopia till

Forum för levande historia
Kammarkollegiet
länsstyrelserna
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Polismyndigheten